

Taalvaardigheid in het hoger beroepsonderwijs

Stichting voor Leerplanontwikkeling Taalvaardigheid in het Hoger Beroepsonderwijs, Tweede Verslag, Enschede, SLO, 1984. 172 blz. f 14,95 (Besteladres : SLO, Afdeling verkoop Postbus 2041, 7500 CA Enschede. Onder vermelding van : AN 1.411.3955)

Dit is een tweede verslag van een aantal themadagen voor het hoger beroepsonderwijs in Nederland. Het bevat lezingen, materialen en werkgroepsverslagen van conferenties over schrijfvaardigheid en studievvaardigheid in het hoger beroepsonderwijs, georganiseerd door de sectie Nederlands van de Vereniging van Levende Talen. Een eerste verslag behandelde het moedertaalonderwijs in het H.B.O. in het algemeen.

Om verwarring te voorkomen dient opgemerkt te worden dat wat in Nederland H.B.O. heet, in België grotendeels onder de noemer 'Hoger Onderwijs Buiten de Universiteit' valt.

Onder de deelnemers bevonden zich bv. docenten moedertaal aan technische ingenieurs, journalisten, sociale werkers, informatici en fysiotherapeuten. Dit is in Vlaanderen een ietwat vergeten en verwaarloosde groep van moedertaaldocenten.

Voor het aspect 'schrijfvaardigheid' heet het dat de aandacht gaat naar differentiatie in het schrijfonderwijs, omdat de studenten sterk verschillen in leeftijd en beginsituatie, voorkennis en schrijvervaring.

Wat de studievvaardigheden betreft zijn het plannen van de studie, het maken van aantekeningen, het stellen van de juiste vragen, het lezen en verwerken van de studiestof, het interpreteren en beantwoorden van tentamens, het inschatten van de slaagkans en het schrijven van verslagen en scripties het uitgangspunt.

Concreet levert dit een aantal bruikbare artikels op waarbij vooral de teksten van M. Steehouder over 'vaste structuren als model voor het schrijfonderwijs' in het oog springen. Vergeten we niet dat ook in Vlaanderen nogal wat gekankerd wordt op de schrijfvaardigheid van net afgestudeerden. Boeiend zijn ook de bijdragen van B. Tans over Gericht en Expressief schrijven (vroeger verschenen in Moer 1982/5 !); van D. De Bie over vragen stellen en C. Louwerse over aantekeningen maken. Ze ademen allen een zakelijke en ter zake doende sfeer, wat gezien het gegeven welkom is.

Inhoudelijk heeft de publikatie ruimschoots wat te bieden. Zoals wel meer bij conferentieverslagen gaat echter veel tijd en ruimte verloren aan inleidingen, inhoudsopgaven, dagverslagen (welke soep bij de lunch hoorde staat er net niet in), deelnemerslijsten en blanco overgangspagina's. Toestanden kortom waar de niet-aanwezigen weinig boodschap aan hebben. Ze zullen wel ongelijk gehad hebben en de afwezigheid van Vlaamse docenten is op zijn minst gezegd intrigerend. Tenzij het om een strikt besloten Nederlandse gebeurtenis zou gaan natuurlijk maar er zijn voldoende voorbeelden uit andere taaldomeinen die dat onwaarschijnlijk maken.

Een en ander maakt dat slechts de helft van het aantal pagina's effectief tekstmateriaal oplevert zodat de publikatie wel een sterretje 'te raadplegen' meekrijgt maar geen vermelding 'aanschaffen'. Tot het einde van dit jaar mag u voor gebruik binnen de school de teksten naar hartelust kopiëren en niets zegt dat u de teksten die u dit jaar kopieert volgend jaar niet mag gebruiken ...

Walter De Hert, Verbondstraat, 90, 2000 Antwerpen.

2 Boekjes over en voor koude winteravonden

Lindgren Astrid, Tomte Tummetot, Rotterdam, Christoffor, 1981, 28 blz., 388,-. Illustraties door Wiberg Harald.

"Deze nacht fonkelen de sterren helder aan de hemel. De sneeuw glanst wit en het is bitter koud. In een nacht als deze letten de mensen er goed op dat het vuur in de haard niet uitgaat. Op de eenzame, oude hoeve siapen ze nu allemaal ... op één na ... dat is de huiskabouter Tomte Tummetot. ..."

De streng - ogende, maar lieve kabouter Tomte, die iedere avond op de boerderij zijn ronde doet en voor alle dieren een vriendelijk woord heeft, is ongetwijfeld op kindermaat gesneden.

Het fijnzinnig getekende ventje spreekt kinderen erg aan.

Het boek ademt een zeer serene en rustige sfeer uit. Dit is wellicht te wijten aan de evenwichtige harmonie die er is tussen tekst en prent. De herhalingen in de tekst en de zeer sprekende en van details voorziene prenten veroorzaken een gevoel van diepe rust ...

Het boek is geschikt voor oudere kleuters als kijkboek op koude winterdagen. Eerste lezertjes kunnen er zich bij de haard in verdiepen, hoewel er absoluut geen enkele spanning in het boekje zit. Het boek biedt weinig verwerkingsmogelijkheden naar de klaspraktijk toe.

Tot besluit dient nog vermeld dat Astrid Lindgren tevens de auteur is van de inmiddels wereldberoemde verhalen van Pippi Langkous.

Lindgren Astrid, Tomte en de vos, Christoffor, Rotterdam, 1982, 28 blz., 388,-. Illustraties door Wiberg Harald.

De kleine huiskabouter waakt nog steeds over de boerderij. Op één van zijn tochten door de glanzend witte sneeuw ontmoet Tomte de vos Mikkil. Mikkil heeft honger en mag van Tomte geen kippetje vangen om op te peuzelen. Tomte biedt de vos daarentegen een deel van zijn dagelijkse grutten - maaltijd aan.

Het verhaaltje in dit boek is vrij banaal en erg moraliserend.